

[Grethe Philip.]

er afstukket af de bevillende myndigheder? Jeg behøver vist ikke her at supplere med konkrete eksempler fra den senere tids afgørelser i finansudvalget til illustration af, hvad jeg tænker på.

De samlede drifts- og anlægsudgifter er nu oppe på 12½ milliard kroner ifølge finanslovsforslaget; det vil sige en stigning på 1 milliard kroner i forhold til gældende finanslov. Nogle vil nok spørge, om det nu ikke er blevet for stort, om ikke en vel stor andel af den samlede indkomst i samfundet dirigeres om via den offentlige sektor. Jeg forstår, det er en problemstilling, der er velkendt i hvert fald i konservative kredse, hvor der i pressen har været givet udtryk for store betænkeligheder. Hertil kan man vel sige, at væksten i statsudgifterne ikke alene er et udtryk for folketingets og administrationens ønsker; forklaringen må også søges i befolkningens ønsker om, at opgaverne skal løses i fællesskab. Der stilles stadig til staten krav om at træde til til løsning af den ene eller den anden opgave, men når opfyldelsen af disse ønsker omsættes til et beløb på statsbudgettet, ses det fra den anden side — så melder skattesynspunktet sig.

Betænkelighederne ved, at staten skulle påtage sig så mange opgaver, kom nu heller ikke påfaldende stærkt frem under valgkampen; tværtimod må man vist sige, at alle partier — ja, måske med visse forbehold for de uafhængige — gav udtryk for ønsket om, at der skulle sættes stærkere ind end hidtil over for udbygning af vort uddannelsessystem, sundhedsvæsen, trafikinvesteringer, sociale foranstaltninger m. v.

Fra radikal side ønsker vi ikke at løbe fra disse valgløfter; tværtimod fastholder vi vor opfattelse af, at den moderne samfundsudvikling stiller krav om, at store fællesopgaver løses og betydelige fællesinvesteringer sættes ind. Det er jo også almindelig kendt, hvordan den større velstand i sig selv fører til krav om flere fællesanlæg, f. eks. veje, fjernsyns- og radioinstitutioner m. v., ligesom udviklingen i samfundsstrukturen i forbindelse med den højere velstand fører til et udbredt ønske om, at familien i større grad end hidtil aflastes for sociale og sundhedsmæssige opgaver, der i stedet ønskes løst ad mere kollektiv vej.

De sociale udgifter er så langt det mest udgiftkrævende område og hører også til de udgiftposter, der har været stærkest i vækst. Mit parti vedkender sig gerne sit medansvar for de mange love, også fra de seneste år, der ligger bag forøgelser i de sociale udgifter. Jeg skal ikke her gå i enkeltheder, men blot pege på, at vi blandt de sociale udgifter finder poster, der på længere sigt, omend måske ikke direkte for staten selv, så dog for samfundet som helhed kan siges at være produktive.

Jeg tænker på den revalidering, som efterhånden under forskellige former er ved at indgå som et væsentligt led i dansk sociallovgivning. Revalideringen betyder i en række tilfælde, at visse stærkt krævende sociale og sundhedsmæssige områder aflastes, samtidig med at der i et vist omfang skabes grundlag for en produktiv indsats fra de pågældende. Helt konkret kan jeg f. eks. pege på, at de landvindinger, der i de senere år er gjort på behandlingsområdet vedrørende de psykisk handicappede, nu søges fulgt op af et socialt betonet arbejde for at indpasse de pågældende bedst muligt i et erhvervsarbejde. Oprettelse af produktionsværksteder i forbindelse med statshospitalerne til opskoling af patienterne med henblik på beskæftigelse på arbejdsmarkedet og som beskyttelsesværksteder for de vanskeligere tilfælde er eksempler på løsning af sociale opgaver, der ved siden af den mere menneskelige værdi også har en økonomisk side i form af besparelser, i det nævnte tilfælde af kostbare hospitalspladser på statshospitalerne, samt genskabelse af en erhvervsevne, der senere kan føre til produktiv indsats. Vi står her over for et stort socialt sundhedsmæssigt område, hvor der ligger en næsten uopdyrket mark at tage fat på, en mark, som det også vil være økonomisk fordelagtigt at pleje.

Det andet store udgiftkrævende område, undervisning og uddannelse, har jo som bekendt også været inde i en vældig udvikling. Det burde være overflødigt at sige, at vi i det radikale venstre, vor tradition tro, lægger den største vægt på, at den udvikling, der er i gang, fortsættes. Herom synes jo også alle at kunne være enige. Problemerne ligger først og fremmest i, hvorledes og i hvilken takt denne udvikling bør foregå. Her er et område, hvor det